

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Sítne auctoritas Ecclesia objectum formale Fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO QUINTA.

De auctoritate Ecclesie.

DIXIMVS non tantum veracitatem divinam, sed illius etiam dictionem, & revelationem tam publicam quam privatam esse objectum formale Fidei divina, actumque quo mysterium aliquod credimus, ad hac omnia terminari. Nunc ergo ulterius inquirendum, quid hac in parte de Ecclesia iudicandum, an scilicet illius auctoritas ab actu Fidei attingatur, an verò solum se habeat per modum proponentis mysteria, quæ ob divinam auctoritatem à fidelibus sunt credenda: quæ de re non levem video inter Theologos controversiam.

SECTIO PRIMA.

Sitne auctoritas Ecclesie objectum formale Fidei.

I.
Ecclesia formaliter & representativa sumpta.

ECCLÉSIA duobus modis sumitur, formaliter & representativè: Ecclesia formaliter sumpta est cœtus fidelium sub uno capite in terris, Romano scilicet Pontifice, constitutus. Ecclesia verò representativè in Pastoribus sita est, nempe Concilio generali à Romano Pontifice approbato, penes quos est potestas res Fidei decernendi, articulosque credendos publicè proponendi: quæ etiam potestas extra Concilium in solo Pontifice, utpote Ecclesie capite residet, ut postea latius ostendetur.

II.
Duplex auctoritas Ecclesie, divina & humana.

In quo humana Ecclesie auctoritas consistat.

Ut verò hæc Ecclesie vel in definiendo, vel proponendo potestas clariùs intelligatur, notandum auctoritatem Ecclesie esse duplicem, humanam & divinam: humana in eximiiis quibusdam donis, summâ scilicet sanctitate ac sapientiâ, aliisque, quibus à Deo ornata est muneribus consistit, quæ haud dubiè non exiguam ei auctoritatem apud prudentes omnes, & æquos rerum affirmatores conciliant, apertèque ostendunt illius doctrinam, scitâque omnia esse Fide dignissima. De hac Ecclesie auctoritate loquitur S. Augustinus, dum libro contra Epist. fundamenti, cap. 4. illa enumerat, quæ ipsum in Ecclesia tenebant, nempe sapientiam Doctorem Ecclesie, consensionem populorum, vim miraculorum, antiquitatem, & perpetuam successionem: quæ in quocunque hominum cœtu reperiuntur, maximam sine dubio ei tribuunt auctoritatem. Hæc tamen auctoritas sola Ecclesiam non reddit infallibilem, sed homines quantumvis sapientes, nisi ulterior iis directio accedat, errare possunt, & in re aliquâ summè obscurâ, decipi.

III.
Auctoritas

Præter hanc ergo alia est in Ecclesia auctoritas, eaque divina, peculiaris scilicet Spiritus Sancti

assistentiæ, quæ ita eam in rebus Fidei definiendis ac declarandis dirigit, ut planè reddat infallibilem, cum jam quicquid in hoc genere facit, nomine Dei faciat, ac veluti illius instrumentum & organum loquatur, nec, ut velit, errare possit, aut falsi quidquam statuere. De hac Ecclesie auctoritate loquitur S. Paulus, dum I. ad Timoth. c. 3. vers. 15. Ecclesiam vocat columnam & firmamentum veritatis. Hoc etiam sensu de Ecclesia dicit Christus Matth. 16. vers. 18. Porta inferi non prevalebunt adversus eam. De hac proinde Ecclesie auctoritate loquitur S. Augustinus in libro proximè citato, cap. 5. dum ait: Evangelio non crederem, nisi me auctoritas Ecclesie commoveret. Huc etiam referri possunt verba illa S. Leonis Ser. 2. de Ascen. *Ut Fides excellentior esset, visum doctrinam suscepit, cujus auctoritatem supernis illuminata a radis credentium corda sequerentur.* De hac secundâ auctoritate procedit præsens quaestio.

Prima sententia affirmat auctoritatem Ecclesie non se habere per modum objecti formalis respectu actus Fidei, nec illam immediatè ab eo attingi, sed mediatè tantum ad actum, quo quis mysterium aliquod Fidei credit, concurrere, proponendo scilicet objectum, sicque esse conditionem merè extrinsecam: ita Molina I. p. quaest. 1. art. 2. disp. 1. Granado ibidem, Disp. 3. Sect. 2. Turrianus Disp. 2. dub. 4. Malderus hic, art. 1. quaest. 6. Gamacheus, quaest. 5. art. 3. Becanus quaest. 2. cap. 2. Maratus Disp. 17. Sect. 2. Tanner. Disp. 1. quaest. 5. dub. 5. idèmq; docere videtur P. Cornack de Actibus supernat. Disp. 9. dub. 5. num. 60. & alii.

Secunda, eaque communis inter recentiores sententia è contrario asserit auctoritatem Ecclesie in actibus Fidei non se habere per modum solius conditionis, sed constitutivè partialiter objectum eorum, & immediatè ab actibus illis attingi: ita Michaël Medina lib. 5. de rectâ in Deum Fide, cap. 11. citatur etiam Stapletonus, & alii. Ut paulatim procedamus

Dicendum

divina Ecclesia in infallibili Spiritus Sancti assentiâ consistit.

S. Augustinus.

S. Leo.

IV.
Prima sententia docet auctoritatem Ecclesie esse meram conditionem respectu actus Fidei.

V.
Secunda sententia est auctoritatem Ecclesie ingredi objectum formale actuum Fidei.

VI.
Auctoritas
divina Ec-
clesie est
ipsum testi-
monium
Dei.

Dicendum imprimis, credere propter aucto-
ritatem divinam Ecclesie, supra num. 3. decla-
ratam, est credere propter testimonium divinum.
Quare hæc Ecclesie declaratio, quæ res Fidei cre-
dendas proponit, non solum est certa & infalli-
bilis, ut etiam fatentur Molina, Granado, &
alii num. 4. relati, sed insuper est locutio & ver-
bum Dei: ita Valentia hic, disp. 1. quæst. 1.
punc. 1. §. 5. & 6. & alibi, Suarez hic, d. 3.
Sect. 10. num. 10. & Sect. 11. num. 11. & d. 6.
num. 9. addens hoc sibi videri certum, & ha-
beri ex communi consensu Theologorum, Sta-
pletonus Controv. 4. quæst. 1. art. 1. & q. 2.
art. 2. Smifinus quæst. 1. proem. num. 23.
Bellarminus to. 2. lib. 2. de Conciliis, cap. 12.
dicens definitionem Ecclesie divinis ipsis literis
in certitudine esse æqualem.

VII.
Duobus mo-
dis circa res
Fidei veritas
Ecclesie.

Notandum, Ecclesiam duobus modis varia
circa res Fidei docere: primò declarando rem
aliquam dudum fuisse in Scripturâ, vel antiquâ
Traditione revelatam, & de hoc modo minor
est difficultas. Secundò Ecclesia res varias, quæ
ante immediatè revelatæ non erant, definit dis-
cursu Theologico, quod dum præstat, jam res
illæ non virtute tantum & mediatè, sed forma-
liter, & immediatè ac propriissimè sunt de Fide,
utpotè modò per Ecclesiam directè & formaliter
revelatæ.

VIII.
Dum Eccl-
sia rem ali-
quam defi-
nit, Deus
eandem per
ipsam testi-
ficatur.

Ratio est, nam ut rectè Suarez Disp. 3.
Sect. 11. num. 11. dum Ecclesia aliquid definit,
Deus per eam loquitur, ac testificatur: cum ergo
Ecclesia illud expressè & formaliter definit,
Deus idem per illam tanquam instrumentum
suum tradit, & omnibus credendum proponit,
sicque jam in se redditur directè & formaliter de
Fide; testimonium siquidem divinum æquè fir-
mum ac certum est, sive per se immediatè illud
Deus det, sive per Ecclesiam, vel aliud quod-
cunque instrumentum: Unde si scriptio canonica
& traditio sint testimonium divinum, idem dici
debet de definitione Ecclesie.

IX.
Variè atten-
ditur defi-
nitiones Ec-
clesie esse Dei
locutionem.

Quod verò hoc de dogmatibus ac definitio-
nibus Ecclesie dici debeat, constat ex iis, quæ
supra allata sunt num. 3. ex eo præcipue Divi Pau-
li 1. ad Timotheum 3. vers. 15. ubi Ecclesiam
vocat columnam & firmamentum veritatis, veluti
id cui ædificium spirituale Fidei tanquam colum-
næ innititur, quæque veritatem Fidei in aliis in-
star basis ac fundamenti sustinet. Hoc Apostoli
Hierosolymis congregati significarunt dum dicerent
Act. 15. 28. *Visum est Spiritu Sancto &
nobis.* Concilia etiam antequam quidquam de-
finiant, præmittere solent, se esse in Spiritu San-
cto legitime congregatos: quibus verbis indicant
se, quicquid illic agunt, ex peculiari Spiritus
Sancti assistentiâ agere, & illius nomine loqui,
nec ex se, sed ex Dei inspiratione definire, res-
que credendas proponere.

X.
S. Gregorius
de Conciliis
generalibus
sententia.

Hinc S. Gregorius lib. 1. Epist. cap. 14. ait
se quatuor prima Concilia generalia non aliter
venerari, quàm quatuor Evangelia, quia nimi-
rum quoad definitiones Fidei non minore aucto-
ritate in illis quàm in his locutus est Spiritus San-
ctus, & in Conciliis hæc, inquit, *tanquam in
quadrato lapide structura Fidei consurgit.* Non mi-
nor ergo, juxta S. Gregorium est Ecclesie au-
toritas, quando veritatem aliquam definit,
quàm sit Scripturæ quoad ea, quæ in ipsâ contin-
entur, sed omnia in Scripturâ contenta sunt
proprie & immediatè de Fide, ergo & illa om-
nia quæ definit Ecclesia. Idem docet S. Augu-
st. R. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

stinus loco supra num. 3. citato: *Evangelio non
crederem, nisi Ecclesie auctoritas me moveret.* Tan-
dem, sicut non potest solvi Scriptura, ita Fide-
certum est Ecclesiam in suis definitionibus errare
non posse.

Dicitur S.
Augustini
circa aucto-
ritatem Ec-
clesie.

Hæc veritas, auctoritatem scilicet Ecclesie esse
ipsum testimonium Dei, & sacra Scripturæ pa-
rem, ulterius ostenditur ex illo Matth. 16. v. 18.
Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, id est,
super Petrum ejusque successores: Petri ergo
ejusque successorum auctoritate nititur Fides no-
stra, quæ proinde auctoritas, divina sit necesse
est. Hinc Patres in Concilio Chalcedonensi,
actiōne 2. lectâ Leonis primi Epistolâ acclama-
runt: *Petrus per os Leonis locutus est.* Sicut ergo
Petrus per os Leonis, ita Christus per os Petri
est locutus, sicque in omnes Petri successores
divina in definiendo docendoque auctoritas est
transfusa.

XI.
Probatur
ulterius au-
toritatem
Ecclesie esse
testimonium
divinum.

Concludo itaque insigni testimonio S. Augu-
stini, qui de utilitate credendi, cap. 14. de Ec-
clesie ejusque procerum docendo auctoritate
sic loquitur: *Cur non apud eos potissimum diligen-
tissimè requiramus quid Christus præceperit, quorum
auctoritate commotus, Christum aliquid utile præce-
pisse jam credidi.* Postea etiam in hanc eandem
rem sic de Ecclesia subjungit: *Si illa deficeret, nec
me quidem docere posset; multò facilius mihi per-
suaderem Christo non esse credendum, quàm de illo
quicquam nisi ab iis, per quos ei credidissimè, discen-
dum.* En qualem de Ecclesie auctoritate con-
ceptum fornaverit S. Augustinus.

XII.
Quam de
auctoritate
Ecclesie opi-
nionem ha-
buerit S. Au-
gustinus.

SECTIO SECUNDA.

Argumentorum quorundam solutiones
magis declaratur quomodo
auctoritas Ecclesie sit
testimonium Dei.

OBJICIT primò P. Granado 1. p. Disp. 3.
Sect. 2. num. 13. cum aliis. Actus Fidei
est ille tantum qui elicitur propter auctoritatem
divinam, seu quo aliquid creditur quia id Deus
revelavit; sed prædictæ propositiones, quæ eli-
ciuntur propter auctoritatem Ecclesie non sunt
hujusmodi; ergo. Quare Molina 1. p. q. 1. a. 2.
Conclusiones ex unâ præmissâ de Fide & aliâ na-
turali evidente elicitas ait non esse de Fide, etiamsi
ab Ecclesia sint definitæ, sed manere in inferiore
gradu certitudinis, quod mirandum est, inquit
Suarez hic, Disp. 3. Sect. 11. num. 3.

I.
Obje. hu-
jusmodi pro-
positiones
non elici pro-
pter auctori-
tatem divi-
nam.

Ad argumentum itaque negatur propositiones
quæ eliciuntur propter auctoritatem Ecclesie,
non elici propter auctoritatem divinam, Deus
siquidem nobis verè & proprie loquitur per Ec-
clesiam, & hujusmodi conclusio, postquam
per Ecclesiam definitur, est formaliter de Fide,
non mediatè tantum, sed immediatè, quod enim
Ecclesia definit, Deus per eam dicit & testifica-
tur, sicque proprie statuitur sub objecto forma-
li Fidei, ut latius ostensam est Sectione præ-
cedente.

II.
Actus ob au-
toritatem
Ecclesie eli-
citi eliciun-
tur propter
auctoritatē
divinam.

Loquitur ergo nobis Deus per Ecclesiam tan-
quam per instrumentum suum, non minus quàm
per canonicos Scriptores, si rei definitæ substan-
tiam spectemus, non quoad rationes & argu-
menta, quæ sæpè definitioni adjunguntur. Hic
etiam Patres dum in Concilio aliquid decernunt,
industriâ

III.
Differentia
inter mo-
dos, quo
Deus per ca-
nonicum
scriptorem
loquitur, &
per Ecclesiam.